

2018-09-14

Ert dnr:
N2018/03829/RTS

Sektionen för lokal och regional utveckling
Ellinor Ivarsson

Näringsdepartementet
10333 STOCKHOLM

Yttrandet har samordnats med
Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Avdelningen för vård och omsorg
Internationella sektionen

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för fonder

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska Socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden. Förslag om finansiella regler för dessa fonder liksom specifika förordningar för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrument för gränsförvaltning och visering. De fondspecifika förordningsförslagen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden, Europeiska socialfonden+, Asyl- och migrationsfonden (Amif), Fonden för inre säkerhet och Europeiska Havs- och fiskerifonden liksom särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete och en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i gränsöverskridande sammanhang.

Sammanfattning

SKL har getts möjlighet att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser och förordningar för ovan nämnda fonder. Tyngdpunkten i remissvaret avser de gemensamma bestämmelserna liksom förslagen till förordningar för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiskt territoriellt samarbete. Yttrandet är ett inspel till regeringens förhandlingar med övriga medlemsstater och kommissionen. Synpunkterna är därmed dels av allmän karaktär dels på artikelnivå.

SKL har sedan tidigare påtalat vikten av en öppen process inför medlemsstaternas förhandlingar om EU:s budget och kommissionens sektorsspecifika förslag. Vi välkomnar därför Näringsdepartementets initiativ att sända förslagen på remiss liksom även att en särskild arbetsgrupp med regionala representanter har bildats som stöd till förhandlingarna.

SKL välkomnar kommissionens ambition om ett gemensamt ramverk för flertalet fonder. Vi beklagar dock att den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser.

SKL menar att förenkling är en av de viktigaste åtgärderna för att åstadkomma ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av fonderna och välkomnar de förenklingsåtgärder som kommissionen föreslår.

SKL ser också positivt på möjligheterna till synergier mellan olika politikområden, särskilt mellan sammanhållningspolitiken och Horisont Europa, liksom mellan fonden för ett sammanlänkat Europa och den gemensamma jordbrukspolitiken.

SKL välkomnar principen om partnerskap vid utformningen och genomförande av fonder och program och vill i sammanhanget understryka att regionerna har en särskilt viktig roll i och med sitt regionala utvecklingsuppdrag.

SKL välkomnar kommissionens förslag om att Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden gemensamt får stödja program (flerfondsprogram) och uppmanar regeringen att möjliggöra för regionala program som finansieras av båda fonderna i Sverige.

SKL efterfrågar ett förtydligande från kommissionens sida hur lokalt ledd utveckling ska genomföras i praktiken, då det saknas hänvisning till Europeiska Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i förslaget till förordningar.

SKL noterar kommissionens förslag att sänka EU-finansieringsgraden för den kategori medlemsstater där Sverige ingår till högst 40%. För att kunna fullfölja viktiga satsningar menar vi att detta bortfall bör kompenseras i motsvarande grad i de nationella anslagen för regional tillväxt liksom i anslagen till förvaltande myndighet för Socialfonden.

SKL välkomnar den föreslagna inriktningen för fonderna, men vill samtidigt understryka vikten av en särskild tillväxt- och sysselsättningsstrategi för EU. Det är också väsentligt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar på det som anses mest angeläget utifrån regionala förutsättningar och behov.

SKL anser att Europeiskt territoriellt samarbete bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken och att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden.

SKL vill att de gränsöverskridande samarbetsformerna i mer avgränsade geografier liksom även programmet för interregionalt samarbete Interreg Europa bibehålls. Program för utbyte mellan städer, där prioriteringar och insatser utgår från lokala behov måste också värnas.

SKL välkomnar kommissionens förslag att Socialfonden+ ska ta sitt avstamp i principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Vi vill dock understryka vikten av att Socialfonden + som ska genomföras enligt delad förvaltning så långt som möjligt samordnas med Europeiska regionala utvecklingsfonden och att den territoriella dimensionen av Europeiska socialfonden säkerställs.

Förbundets ställningstagande

Nedan följer synpunkter på förslaget till gemensamma bestämmelser liksom de sektorsspecifika förordningar som innefattas i remissen.

1. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser

Avser Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska Socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden liksom finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrument för gränsförvaltning och visering (CPR) (COM(2018) 375 + Bilaga 1-22).

Den 2 maj 2018 antog kommissionen ett förslag om flerårigbudgetram för EU för perioden 2021-2027. I det offentliga samråd som föregick förslaget uppgavs förenkling vara en av de viktigaste åtgärderna för den kommande budgetperioden. Kommissionen har som ett led i detta föreslagit en gemensam uppsättning regler för ovan nämnda fonder (7 st) som genomförs enligt delad förvaltning. Delad förvaltning innebär att programmen inte förvaltas direkt av Europeiska kommissionen utan genomförs i samarbete med medlemsstaterna.

Som ett led i förenklingsambitionerna har de elva tematiska mål som varit utgångspunkt för fonderna i den innevarande budgetperioden ersatts med fem politiska mål; 1) att främja konkurrenskraft, digital transformering och innovation, 2) att främja en övergång till renare energi, 3) att främja ett mer sammanhållet Europa med fokus på hållbara transport och utveckling av IKT, 4) att främja ett mer socialt hållbart Europa och bidra till genomförandet av den sociala pelaren samt 5) att främja en socioekonomisk utveckling lokalt utifrån lokala initiativ.

Behovet av en större flexibilitet i programgenomförandet har också lyfts fram i de förberedande diskussionerna. Kommissionen föreslår att de första fem åren i budgetperioden kommer att programplaneras initialt och att de sista två åren i budgetperioden kommer att planeras efter en djupgående halvtidsöversyn.

I kommissionens förslag till flerårig budgetram föreslås att 330 miljarder Euro ska satsas på ekonomisk, social och territoriell sammanhållning för perioden 2021-2027. Anslaget fördelas enligt följande;

- Europeiska regionala utvecklingsfonden; 200 miljarder Euro, varav 8,4 miljarder Euro till Europeiskt territoriellt samarbete (interreg) och 1,4 miljarder Euro till de yttersta randområdena och de glest befolkade områdena.
- Sammanhållningsfonden; 41 miljarder Euro, varav 10 miljarder Euro ska utgöra bidrag till Fonden för ett sammanlänkat Europa
- Europeiska Socialfonden +; 88,6 miljarder Euro.

Sammanhållningspolitiken minskar med ca 7% jämfört med den nuvarande budgetperioden, men fortsätter att investera i alla regioner, fortfarande på grundval av

tre kategorier (mindre utvecklade regioner, övergångsregioner och mer utvecklade regioner). För Sveriges del föreslås budgetanslagen ligga på ungefär samma nivå som i den nuvarande budgetperioden.

1.1 Allmänna synpunkter

SKL välkomnar kommissionens ambition om ett gemensamt ramverk för flertalet fonder. Vi beklagar dock att den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser. Vi uppmanar regeringen att verka för en tydligare integrering mellan regionala utvecklingsfonden och jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i genomförandet. Landsbygdsutveckling bör enligt vår mening uppfattas som en del av regional utveckling och det är därför av stor vikt att de båda finansieringsinstrumenten så långt som möjligt samordnas.

Principen om partnerskap, som bygger på flernivåstyre och delaktighet från såväl den lokala och regionala politiska nivån som civilsamhället och arbetsmarknadens parter, föreslås fortsatt vara en väsentlig del av genomförandet av fonderna, vilket vi välkomnar. Programmen genomförs i stor utsträckning på den lokala och regionala nivån. För att få ett effektivt genomförande, där medlen också kommer till nytta, är det viktigt att den lokala och regionala nivån också involveras i utformning och prioritering av insatser.

Med hänvisning till kommissionens samråd med olika intressenter inom sammanhållningspolitiken kan det konstateras att komplicerade förfaranden är det största hindret för ett effektivt genomförande av fonderna. Även tunga revisions- och kontrollkrav och bristen på flexibilitet lyfts fram som hinder i genomförandet.

SKL välkomnar därmed de förenklingsåtgärder som kommissionen föreslår, särskilt avseende följande föreslagna bestämmelser;

- Ett proportionerligt förvaltnings- och kontrollsystem, där medlemsstater med god förvaltningskapacitet och lägre risk för felaktig hantering av EU-medel också ska kunna förlita sig på nationella system i högre utsträckning.
- En ökad flexibilitet att göra ändringar i programmen utifrån förändrade omvärldsfaktorer liksom en möjlighet att föra över medel mellan fonderna inom ramen för delad förvaltning.
- Förenklade förfaranden för att överföra medel mellan prioriteringar i program
- Möjligheten att ersätta kostnader genom att använda faktiska redovisade kostnader, klumpsummor och schabloner.
- SKL välkomnar särskilt ett förenklat tillvägagångssätt när det gäller lokalt ledd utveckling, inbegripet möjligheten att utse en samordnande fond.

SKL ser också positivt på de initiativ i förordningen som innebär att möjligheterna till synergier mellan olika politikområden stärks, särskilt mellan sammanhållningspolitiken och Horisont Europa, liksom mellan fonden för ett

sammanlänkat Europa och den gemensamma jordbrukspolitiken. Initiativ som Seal of excellence som kan bidra till att stärka regionala innovationssatsningar och möjliggöra en väg in i forskningsprogrammet och därmed ett europeiskt sammanhang välkomnas särskilt (artikel 67.5 bl.a.).

SKL noterar att kommissionen föreslår en rad nya instrument inom sammanhållningspolitiken som ska genomföras enligt direkt förvaltning av kommissionen, däribland europeiska stadsinitiativet och initiativet kring smart specialisering inom Europeiskt territoriellt samarbete. Vi ställer oss generellt tveksamma till detta, då det riskerar att minska medlemsstaternas och förlängningen också lokal och regional nivåns inflytande över fonderna.

1.2 Synpunkter på artikelnivå

Nedan följer synpunkter på ett antal specifika artiklar i förslaget till förordning.

Artikel 5 Delad förvaltning

Det föreslagna Europeiska stadsinitiativet, som ska genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning av kommissionen, får enligt vår mening inte utesluta ett samarbetsprogram mellan städer likt URBACT, där den lokala nivån finns företrädare i utformning av prioriteringar och i genomförandet av insatser. Detta bör tas i beaktande inför ett eventuellt beslut om att överföra medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden till detta initiativ.

Artikel 6; partnerskap och flernivåstyre

SKL välkomnar att varje medlemsstat föreslås bilda ett partnerskap bl.a. med behöriga regionala och lokala myndigheter och att dessa enligt principen om flernivåstyre ska delta i utarbetandet av partnerskapsöverenskommelserna mellan medlemsstaten och kommissionen liksom i utformningen och genomförandet av programmen. Detta är viktigt för programmets förankring och genomslag lokalt och regionalt.

I Sverige har vi en ordning där landstingen/regionerna innehar det regionala utvecklingsansvaret och benämningen regioner bör därmed adderas under 1a "kommuner och andra myndigheter".

Artikel 7; Partnerskapsöverenskommelsen

SKL ser positivt på att behålla modellen med en övergripande partnerskapsöverenskommelse. Utifrån erfarenheter inför nuvarande programperiod vill vi dock betona att det är helt avgörande att programmeringsprocessen präglas av transparens, dialog och tydlig nationell vägledning vad gäller riktlinjer och regelverk för att skapa förutsättningar för ett framgångsrikt genomförande.

En förutsättning är att partnerskapsöverenskommelsen är färdigförhandlad innan de regionala programmen skrivs, för att överenskommelsen ska få den styrande effekt på programmen som är avsikten. Överenskommelsen bör innehålla anvisningar om

hur flernivåstyret utövas/realiseras i frågor som rör justeringar av program under programperioden.

Artikel 18; Godkännande av program

Av artikel 18 framgår att kommissionen ska framföra sina synpunkter inom tre månader efter det att medlemsstaten har lämnat in programmet och att medlemsstaten sedan ska se över programmet med beaktande av kommissionens synpunkter. Då av allt att döma regionalt utvecklingsansvariga kommer att ansvara för utformningen av de regionala programmen, är det angeläget att de också tillåts delta i dialogen med kommissionen om innehållet i programmen. Regionerna kan bäst svara för analysen bakom och motiven till valda prioriteringar och beskrivna behov. För att skapa en effektiv programmeringsprocess är det önskvärt med en större transparens än vilket var fallet under den föregående programmeringsperioden. SKL föreslår därför ett tillägg i artikel 18.3 där det framgår att de som ansvarar för utformningen av programmen deltar i dialogen med kommissionen om programmen.

Artikel 20; Gemensamt stöd från ERUF, ESF+ och Sammanhållningsfonden

SKL välkomnar kommissionens förslag om att Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden gemensamt får stödja program (flerfondsprogram) och uppmanar regeringen att möjliggöra för regionala program som finansieras av båda fonderna i Sverige.

Artikel 21 Överföring av medel

Se synpunkter under artikel 25.

Artikel 22; Integrerad territoriell utveckling

I artikel 22 uppges att en integrerad territoriell utveckling ska stödjas genom strategier för territoriell utveckling i form av a) integrerade territoriella investeringar (ITI), b) lokalt ledd utveckling (LLU) eller c) något annat territoriellt verktyg. SKL vill i sammanhanget framhålla att de regionala utvecklingsstrategier (RUS) som regionerna tar fram bör kunna ligga till grund för den typen av territoriella investeringar. Regionala flerfondsprogram skulle på ett effektivt sätt möjliggöra samordning av viktiga insatser regionalt, som exempelvis initiativ för bättre kompetensförsörjning.

Artikel 25 Lokalt ledd utveckling

Enligt förslag till förordningar för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, artikel 86, ska 5% öronmärkas för lokalt ledd utveckling. Det saknas dock en hänvisning till Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Hänvisning till Jordbruksfonden saknas även i artikel 25 i förordningen om gemensamma bestämmelser. SKL efterfrågar ett förtydligande från kommissionens sida hur det lokalt ledda arbetet ska genomföras i praktiken. Det faktum att den Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte omfattas av de gemensamma bestämmelserna torde också försvåra flerfondssamverkan på lokal

nivå, vilket vi beklagar. SKL uppmanar regeringen att särskilt beakta artikel 21 där möjligheten att överföra 5% av ett programs anslag inom en fond till en annan, för att därigenom möjliggöra flerfondssatsningar inom ramen för lokalt ledd utveckling.

Artikel 26 Lokalt ledda utvecklingsstrategier

1.2 Kommissionen föreslår att de förvaltande myndigheterna ska fastställa kriterier för urvalet av lokala utvecklingsstrategier. Vi vill i det sammanhanget framhålla att det är viktigt att kriterierna är tydliga och transparenta för de lokala aktörer som ska delta i arbetet med lokalt ledd utveckling och utformningen av strategierna. Vi föreslår därmed ett tillägg i den befintliga formuleringen;

”De relevanta förvaltande myndigheterna ska fastställa **transparenta** kriterier för urvalet av strategierna...”.

Artikel 48 Bidragsformer

SKL välkomnar de initiativ till förenklat redovisningsförfarande som kommissionen föreslår inklusive möjligheten att ersätta kostnader genom att använda faktiska redovisade kostnader, klumpsommor, schabloner eller en kombination av dessa.

Artikel 106 Fastställande av medfinansieringsgrad

Kommissionen föreslår en utökad nationell medfinansiering av programmen med ett tak på 40% EU-finansiering för den kategori där Sverige ingår. Regionalfonden medfinansierar idag i stor utsträckning det regionala tillväxtarbetet i Sverige och för att kunna fullfölja viktiga satsningar menar SKL att detta bortfall bör kompenseras i motsvarande grad i de nationella anslagen för regional tillväxt. Socialfondens minskning bör på liknande sätt kompenseras i de nationella anslagen till förvaltande myndighet.

2. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (COM(2018) 372 final)

I kommissionens förslag till flerårig budgetram föreslås att 273 miljarder Euro ska anslås till Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden för perioden 2021-2027.

Med utgångspunkt i de politiska målsättningarna som uppges i förslaget till förordning om gemensamma bestämmelser ska Eruf och Sammanhållningsfonden föreslås resurserna koncentreras på mål 1; Ett smartare Europa – innovativ och smart ekonomisk omvandling och mål 2; Ett grönare och mer koldioxidsnålt Europa. Sveriges föreslås lägga 85% av resurserna på dessa två mål, varav 60% på mål 1.

Förslaget till förordning innebär också ett utökat fokus på hållbar stadsutveckling. 6% av Erufs resurser föreslås öronmärkas till detta ändamål, att jämföra med 5% under den nuvarande budgetperioden.

Erufs huvudsakliga syfte är alltjämt att bidra till att minska de regionala obalanserna i unionen; att minska skillnaderna mellan regionernas utvecklingsnivå och eftersläpningen i de minst utvecklade regionerna. Samtliga regioner föreslås dock även fortsättningsvis omfattas av Eruf.

2.1 Allmänna synpunkter

SKL välkomnar det faktum att samtliga regioner även fortsättningsvis föreslås omfattas av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Regionala utvecklingsfonden bidrar på ett positivt sätt till möjligheten till tillväxt och utveckling i alla Sveriges regioner.

Vi vill understryka vikten av en särskild tillväxt- och sysselsättningsstrategi för EU, mot vilken medlemsstaterna och regionerna kan mäta sig. Den nuvarande tillväxtstrategin Europa 2020 har inarbetats regionalt på ett effektivt sätt, då den har fungerat som vägledning för de regionala utvecklingsstrategierna (RUS), och ett liknande strategiskt ramverk vore värdefullt. En gemensam strategi adderar också ett europeiskt mervärde till de insatser som finansieras via regionala utvecklingsfonden, då samtliga regioner jobbar mot samma mål.

2.2 Synpunkter på artikelnivå

Nedan följer synpunkter på ett antal specifika artiklar i förslaget till förordning.

Artikel 2 Särskilda mål för Eruf och Sammanhållningsfonden

SKL välkomnar förslaget om särskilda mål för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden.

Artikel 3 Tematisk koncentration

SKL stödjer kommissionens förslag om tematisk koncentration, där Sverige föreslås lägga 85% av resurserna på målet ”Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling”, som innefattar insatser för att a) förbättra forsknings- och innovationskapaciteten, b) säkra nyttan av digitalisering, c) förbättra de små- och medelstora företagens konkurrenskraft och d) utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap och målet ”Ett grönare och mer koldioxidsnålt Europa”, som innefattar insatser för att a) främja energieffektivitetsåtgärder, b) främja förnybar energi, c) utveckla smarta energisystem, d) främja anpassning, riskförebyggande och motståndskraft mot katastrofer i samband med klimatförändringen, e) främja en hållbar vattenförvaltning, f) främja övergången till en cirkulär ekonomi och g) att främja biologisk mångfald och grön infrastruktur i stadsmiljöer liksom att minska utsläppen.

Det är dock väsentligt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån regionala förutsättningar och behov.

Artikel 9 Hållbar stadsutveckling

Mot bakgrund av den ökande urbaniseringen är vikten av att stödja och säkerställa en hållbar utveckling i städerna viktigare än någonsin. Ett fortsatt fokus på stadsutveckling är därför välkommet. SKL menar dock även i detta sammanhang att det måste finnas en flexibilitet för regionerna att i programutformningen välja vilka målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån skilda förutsättningar och behov regionalt. Omfattningen på insatser till förmån för hållbar stadsutveckling bör därmed kunna skilja sig åt mellan de olika programområdena.

3. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och instrumentet för externa åtgärder (COM(2018) 374 final)

8,4 miljarder Euro av Europeiska regionala utvecklingsfonden föreslås anslås till Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg). Det är minskning från den nuvarande budgetperioden, då 10,1 miljarder Euro är avsatta för detta område (inkl. Storbritannien).

3.1 Allmänna synpunkter

SKL är av uppfattningen att interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden inom EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet. SKL menar därmed att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden. Det skulle innebära en total budget på 9,2 miljarder Euro (Storbritannien borträknat) istället för de föreslagna 8,4 miljarder Euro.

3.2 Synpunkter på artikelnivå

Nedan följer synpunkter på ett antal specifika artiklar i förslaget till förordning.

Artikel 3 Komponenter inom målet Europeiskt territoriellt samarbete

SKL noterar kommissionens förslag till förändringar vad gäller typer av samarbeten och program inom målet Europeiskt territoriellt samarbete och vill särskilt framhålla synpunkter vad gäller de gränsöverskridande programmen, Interreg Europa och URBACT.

3.1 Kommissionen föreslår att de nuvarande gränsöverskridande samarbetsformerna ska begränsas till att enbart omfatta regioner med landgräns till varandra. Detta innebär i praktiken att program som South Baltic, Central Baltic, ÖKS och Botnia Atlantica upphör i sin nuvarande form. SKL ställer sig kritiska till detta. De nuvarande gränsöverskridande programmen har skapat goda möjligheter för bilaterala projekt i mindre skala för aktörer på lokal nivå. Denna typ av projekt bidrar tydligt till visionen om ett EU nära medborgarna och är därmed en samarbetsform som engagerar och skapar trovärdighet. De programgeografier som finns i den nuvarande budgetperioden har växt fram under lång tid och är väl inarbetade. Större justeringar av geografien bör därför undvikas. För att värna dessa samarbeten föreslår SKL att regeringen verkar för att den nuvarande 150 kilometersgränsen över vatten för gränsöverskridande samarbete bibehålls alternativt att **artikel 44 i förordningen (COM(2018)374)** tillämpas, och att det därmed skapas möjlighet för underprogram inom ramen för de transnationella samarbetsprogrammen, i Sveriges fall Östersjöprogrammet.

3.5. SKL ser positivt på kommissionens förslag att stärka interregionalt samarbete för innovation och det föreslagna instrumentet som ska syfta till att hjälpa dem som deltar i strategier för smart specialisering att samarbeta inom hela EU. Ett tydligare fokus på smart specialisering i ett interregionalt sammanhang kan leda till en tydligare strategisk koppling mellan projekt, synergier med andra EU-program och bättre komplementaritet och samarbete mellan regioner i hela Europa. Detta nya initiativ får enligt vår mening dock inte ske på bekostnad av interregionalt samarbete inom ramen för den nuvarande Interreg Europa. Interreg Europa är värdefullt för kunskapsutbyte mellan regioner i hela EU inom regional utveckling i stort. Vi uppmanar regeringen att verka för ett program för interregionalt samarbete i bredare bemärkelse vid sidan av det särskilda instrumentet för innovation som kommissionen föreslår. Det föreslagna Europeiska stadsinitiativet, som ska genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning av kommissionen, får enligt vår mening inte utesluta ett samarbetsprogram mellan städer likt URBACT, där den lokala nivån finns företrädda i utformning av prioriteringar och i genomförandet av insatser. Detta bör tas i beaktande inför ett eventuellt beslut om att överföra medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden till dessa initiativ. Se också synpunkter avseende artikel 5 i de gemensamma bestämmelserna.

Artikel 4 Geografiskt tillämpningsområde för det gränsöverskridande samarbetet

Kommissionen föreslår i artikel 4.2 att regioner som ligger vid sjögränser och som mellan sig har en fast förbindelse över sjögränsen också ska omfattas av det gränsöverskridande samarbetet. För att kunna överblicka vilka konsekvenser detta får för de svenska programgeografierna, behöver det klargöras vad som är att betrakta som fast förbindelse i sammanhanget.

Artikel 7 Geografiskt tillämpningsområde för det interregionala samarbetet och interregionala innovationsstrategierna

SKL föreslår ett tillägg, där det framgår att det interregionala samarbetet främst avser regioner och regionala innovationsmiljöer. Vi vill också särskilt framhålla betydelsen av att även Storbritannien tillåts delta i det interregionala samarbetet.

Ny punkt 3: Komponent 5 kan inkludera regioner i

- a) Island, Norge, Schweiz och Storbritannien liksom Lichtenstein, Andorra, Monaco och San Marino.
- b) Grönland
- c) Färöarna
- d) Regioner i partnerländer inom ramen för IPA III eller NDICI
- e) De regioner, tredje länder eller partnerländer som listas i paragraf 2 ska vara regioner på NUTS 2 nivå eller motsvarande.

Artikel 9 Eruf-medel för Europeiskt territoriellt samarbete

SKL är av uppfattningen att interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden i EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet. SKL menar därmed att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden. Det skulle innebära en total budget på 9,2 miljarder Euro (Storbritannien borträknat) istället för de föreslagna 8,4 miljarder Euro.

Artikel 9.5

I artikel 9.4 framgår att varje medlemsstat får överföra högst 15% av sitt anslag för varje komponent 1, 2 och 3 från någon av dessa komponenter till en eller flera andra komponenter. Då programmen framför allt genomförs på den lokala och regionala nivån, föreslår SKL följande tillägg i artikel 9.5:

”Med utgångspunkt i de belopp som meddelats i enlighet med punkt 3 ska varje medlemsstat, **efter samråd med lokala och regionala myndigheter**, informera kommissionen om och på vilket sätt den har utnyttjat den överföringsmöjlighet som föreskrivs i punkt 4 samt om den därav följande fördelning av dess andel mellan de Interregprogram i vilka medlemsstaten deltar”.

Artikel 11 Förteckning över medel till Interregprogrammen

SKL föreslår ett tillägg i en tredje punkt där medlemsstaten också åläggs redovisa på vilket sätt den lokala och regionala nivån liksom övriga intressenter har involverats i utformningen av programmen med hänvisning till artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i de gemensamma bestämmelserna.

Artikel 14 Särskilda mål för Interreg

Kommissionen föreslår att interreg-programmen utöver de föreslagna målen för regionala utvecklingsfonden också ska kunna bidra till att

- Effektivisera arbetsmarknaderna och förbättra tillgången till sysselsättning av god kvalitet över gränserna

- Förbättra tillgången till och kvaliteten på allmän utbildning, yrkesinriktad utbildning och livslångt lärande över gränserna
- Ge snabbare och rättvisare tillgång till gränsöverskridande hälso- och sjukvård
- Förbättra tillgänglighet, effektivitet och anpassningsförmåga vad gäller hälso- och sjukvårdssystem
- Främja social inkludering och vidta åtgärder mot fattigdom

SKL välkomnar dessa initiativ. Samarbete i gränsområden inom områden som arbetsmarknad och hälso- och sjukvårdssamarbete kommer att ha direkt positiv effekt för medborgare i dessa gränsområden.

Artikel 15 Tematisk koncentration

SKL välkomnar kommissionens förslag till tematiskt koncentrerade program, där fokus ska läggas på högst tre av de politiska målen för fonderna.

Artikel 15.4. Vi stödjer också den tydliga referens som görs till de makroregionala strategierna, i Sveriges fall EU:s Östersjöstrategi, som innebär att 70% av de sammanlagda anslagen ska bidra till målsättningarna i strategin. Vi uppmanar Näringsdepartementet och Tillväxtverket att fullfölja arbetet med det nationella nätverket för genomförandet av EU:s Östersjöstrategi för att säkerställa förankring och inflytande över strategins utformning från olika intressenter.

Artikel 19 Ändring av Interregprogram

SKL välkomnar särskilt de initiativ till ökad flexibilitet som kommissionen föreslår. Möjligheten att föra över högst 5 procent av den ursprungliga tilldelningen för en prioritering motsvarande max 3 procent av programbudgeten till en annan prioritering inom samma Interreg-program underlättar programgenomförandet.

Vi saknar dock en hänvisning till artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i förordningen om gemensamma bestämmelser och föreslår därför följande tillägg;

Artikel 19.1 ”Den medlemsstat som fungerar som värd för den förvaltande myndigheten får lämna in en motiverad begäran om ändring av ett Interregprogram tillsammans med det ändrade programmet, **efter samråd med lokala och regionala myndigheter i enlighet med artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i de gemensamma bestämmelserna**, med uppgift...”.

Artikel 19.5 ”Medlemsstaten får under programperioden överföra högst 5% av det ursprungliga anslaget för en prioritering, men motsvarande högst 3% av programbudgeten, till en annan prioritering inom samma Interregprogram, **efter samråd med lokala och regionala myndigheter i enlighet med artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i de gemensamma bestämmelserna**.

Artikel 21 Lokalt ledd utveckling

SKL välkomnar att lokalt ledd utveckling också kan etableras inom Interreg över landsgränser.

Artikel 45 Den förvaltande myndighetens uppgifter

SKL vill i detta sammanhang understryka betydelsen av kontaktpunkter för programsekretariatet dels på nationell nivå för de transnationella programmen som

omfattar hela Sverige dels på regional nivå för de mer geografiskt avgränsade programmen. Kontaktpunkter bidrar till att öka intresset för programmen bland potentiella stödmottagare. Med kontaktpunkter regionalt stärks också den regionala förankringen av programmen.

4. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+ (ESF+)

4.1 Allmänna synpunkter

SKL välkomnar kommissionens förslag att Socialfonden+ ska ta sitt avstamp från principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. SKL ser de sociala utmaningarna som en avgörande framtidsfråga för EU-samarbetet. Sysselsättning är nyckeln till hållbar tillväxt och social sammanhållning i Europa. Förbundet välkomnar gemensamma politiska målsättningar och principer som kan vara styrande för EU:s politiska prioriteringar. Det är därför positivt att den sociala pelaren finns med som ett perspektiv i förslaget till långtidsbudget generellt och i förslaget för Socialfonden mer specifikt. Socialfonden kan bidra till att realisera viktiga satsningar för att skapa social sammanhållning i EU och därmed också kan bidra till att uppfylla målsättningarna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Principerna och prioriteringarna som stipuleras i den sociala pelaren bildar en gemensam grund för insatser på det social och sysselsättningspolitiska området, på europeiska nivå och i medlemsstaterna.

SKL anser det oerhört viktigt att skapa förutsättningar i EU:s fleråriga budgetram, om undertecknandet av den sociala pelaren vid toppmötet i Göteborg ska innebära reell förändring och prioritering, - genom att proklamationen nu åtföljs av tillräckliga medel, särskilt för att kunna gynna länder som historiskt sett haft en lägre socialpolitisk levnadsstandard. Detta krävs för att möta de förväntningar och förändringstryck som finns i många medlemsstater.

Vi vill understryka vikten av att Socialfonden + som ska genomföras enligt delad förvaltning så långt som möjligt samordnas med Europeiska regionala utvecklingsfonden och att den territoriella dimensionen av Europeiska socialfonden därmed stärks. Kompetensförsörjning och integration av nyanlända på arbetsmarknaden är viktiga beståndsdelar i tillväxt- och utvecklingsarbetet på regional nivå och vi ser positivt på möjligheten till flerfondsprogram som föreslås i artikel 20 i förslaget till förordning om gemensamma bestämmelser. Regionala flerfondsprogram skulle på ett effektivt sätt möjliggöra samordning av viktiga insatser regionalt, som exempelvis initiativ för bättre kompetensförsörjning.

SKL ser positivt på kommissionen föreslår att koppla sammanhållningspolitiken närmare den Europeiska planeringsterminen. Det är ett viktigt steg för att tydligare länka de projekt och insatser som genomförs via sammanhållningspolitiken till de europeiska prioriteringarna och målsättningar, framförallt utifrån att det i dagsläget saknas förslag om en kommande långsiktig tillväxt och sysselsättningsstrategi. Ett

starkare länk mellan ESF+ och den europeiska planeringsterminen bidrar till förbättrad politisk samordning och tydlighet. Vi delar kommissionens syn på att förslagen bör kunna bidra till att unionsfinansiering används på ett enhetligt vis och att utfallet och det europeiska mervärdet blir större. (punkt 2). Förslaget bör skapa tydligare förutsättningar för EU-institutionerna och medlemsländerna att arbeta tillsammans med de sociala och sysselsättningspolitiska prioriteringarna. En tydligare koppling mellan ESF+ och planeringsterminen med de landspecifika rekommendationerna innebär att kommissionens analys av medlemsländerna kommer att få större betydelse och att medlemsstaterna troligen kommer att ha större fokus på rekommendationerna och hur de kan åtgärdas. Analysen och rekommendationerna bör förhålla sig till regionala/territoriella insatser och kompetenser för att vara relevant.

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter implementeras delvis via den europeiska planeringsterminen, bland annat genom införandet av den så kallade sociala resultattavlan i termins-arbetet. Då ESF+ ska bidra till måluppfyllelsen av den europeiska pelaren för sociala rättigheter framstår kopplingen mellan Socialfonden och planeringsterminen som en naturlig konsekvens.

Kommissionen föreslår att medlemsstaterna ska inrikta ESF+-medlen inom ramen för delad förvaltning på de åtgärder som tar itu med de utmaningar som fastställs i deras nationella reformprogram, i den europeiska planeringsterminen samt i de relevanta landspecifika rekommendationer som antagits i enlighet med artiklarna 121.2 och 148.4 i EUF-fördraget samt ta hänsyn till de principer och rättigheter som fastställs i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Förbundet ser positivt på skrivningen om att för området relevanta landspecifika rekommendationer ska tas i beaktande. Det är även i sammanhanget viktigt att se den europeiska planeringsterminen cykel som en helhet och förbundet delar i många delar kommissionens syn på de utmaningar Sverige står inför gällande välfärden, sysselsättning och social inkludering i de senaste årens landrapporter. Många av dessa utmaningar kan mötas med hjälp av insatser som finansieras via Socialfonden, något som förbundet lyft fram i inspel till det nationella reformprogrammet.

Det är viktigt att kopplingen mellan Europeiska Socialfonden (ESF +) som en del av sammanhållningspolitiken och den europeiska planeringsterminen blir tydlig för den politiska samordningens skull.

EU:s särskilda program för insatser inom hälsoområdet föreslås inför nästa programperiod 2021-2027 bakas in i den utvidgade Europeiska Socialfonden +. Kommissionen föreslår att 413 miljoner euro (i löpande priser) avsätts till hälsa inom ramen för ESF +, att jämföra med de 449 miljoner euro (i löpande priser) som finns i det nuvarande hälsoprogrammet för 2014-2020. SKL välkomnar kommissionens förslag att även fortsättningsvis avsätta medel till EU-gemensamma insatser inom hälsoområdet.

4.2 Synpunkter på artikelnivå

Artikel 3 Allmänna mål och metoder för genomförandet

SKL ställer sig bakom de Allmänna mål och metoder för genomförande som anges i Artikel 3.

ESF+ syftar till att stödja medlemsstaterna i arbetet med att uppnå höga sysselsättningsnivåer, rättvist socialt skydd och kvalificerad och motståndskraftig arbetskraft som är förberedd för framtidens arbetsliv i enlighet med principerna i den europeiska pelare för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017.

ESF+ ska stödja, komplettera och ge medlemsstaternas politik ett mervärde i syfte att säkerställa lika möjligheter, tillgång till arbetsmarknaden, rättvisa arbetsvillkor, socialt skydd och social inkludering samt en hög skyddsnivå för människors hälsa.

Artikel 4 Särskilda mål

SKL ställer sig bakom de Särskilda mål som anges i Artikel 4.

ESF+ ska stödja följande särskilda mål inom politikområdena sysselsättning, utbildning, social inkludering och hälsa och därmed också bidra till det politiska målet för ”Ett mer socialt Europa – genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter” som anges i artikel [4] i [den kommande förordningen om gemensamma bestämmelser]:

i) Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin.

SKL är positiva till att kommissionen har föreskrivit i de gemensamma bestämmelserna till förordningen om Europeiska Socialfonden (ESF +) att stärka anpassningen till den europeiska planeringsterminen genom en ny bestämmelse som anges i Artikel 7 punkt 2. Medlemsstaterna ska avsätta en lämplig andel av sina ESF+-medel inom ramen för delad förvaltning till de utmaningar som fastställs i de landspecifika rekommendationer (CSR).

4.3 SKL anser att det är bra att EU även fortsättningsvis avsätter öronmärkta medel till EU-gemensamma insatser inom hälsoområdet, t.ex. hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder och europeiska referensnätverk (ERN) för högspecialiserad vård där fem svenska universitetssjukhus idag deltar i 21 av 24 nätverk. Kommissionen föreslår i artikel 4.3 om särskilda mål på hälsoområdet att ”inom ramen för delen för hälsa ska ESF+ stödja hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder, bidra till effektiva, tillgängliga och motståndskraftiga hälso- och sjukvårdssystem, göra hälso- och sjukvården säkrare, minska ojämlikhet i hälsa, skydda medborgarna från gränsöverskridande hot mot människors hälsa och stödja EU:s hälsoskyddslagstiftning.” Förbundet ställer sig bakom dessa mål, men vill

framhålla vikten av att hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser får genomslag också i de operativa målen (artikel 26).

Artikel 7 Samstämmighet och inriktning på tematiska mål

SKL välkomnar Europeiska socialfondens föreslagna koppling till den sociala pelaren. För att säkerställa en flexibilitet att kunna anpassa åtgärder utifrån lokala och regionala förutsättningar och behov, föreslår vi dock följande tillägg i 7.1.

7.1 "Medlemsstaterna ska inrikta ESF+-medlen inom ramen för delad förvaltning på de åtgärder som tar itu med de utmaningar som fastställs i deras nationella reformprogram, i den europeiska planeringsterminen samt i de relevanta landsspecifika rekommendationerna, **med hänsyn till regionala särdrag**, som antagits i enlighet med artiklarna 121.2 och 148.4 i EUF-fördraget samt ta hänsyn till de principer och rättigheter som fastställs i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och **därmed bidra till unionens mål enligt artikel 174 i EUF-fördraget att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen.**

7.2 SKL är positiva till att kommissionen har föreskrivit i de gemensamma bestämmelserna till förordningen om Europeiska Socialfonden (ESF +) att stärka anpassningen till den europeiska planeringsterminen genom en ny bestämmelse som anges i Artikel 7 punkt 2. Medlemsstaterna ska avsätta en lämplig andel av sina ESF+-medel inom ramen för delad förvaltning till de utmaningar som fastställs i de landspecifika rekommendationer (CSR).

Artikel 8 Partnerskap

SKL vill fastställa vikten av artikel 8, som handlar om Partnerskap och att medlemsstaterna säkerställer ett lämpligt deltagande för arbetsmarknadens parter och organisationer i det civila samhället när det gäller politikområdena sysselsättning, utbildning och social inkludering som stöds av ESF+ -delen inom ramen för delad förvaltning. Bra att deltagandet tydliggörs men det är även av vikt av delaktighet och inflytande från den lokala och regionala nivån samt att den reella påverkansmöjligheten tydliggörs. SKL anser det även viktigt att medlemsstaterna avsätter lämplig andel av ESF+-medlen inom ramen för delad förvaltning i varje program för kapacitetsuppbyggnad hos arbetsmarknadens parter och organisationer i det civila samhället. SKL skulle även vilja understryka vikten av delaktighet och inflytande från den lokala och regionala nivån, då det ofta är där som insatserna genomförs. Regionerna har fått regeringens uppdrag att samordna kompetensförsörjningsarbetet i respektive län och då bör även Socialfonden kopplas tydligare till det arbetet.

Artikel 13 Innovativa åtgärder

SKL stödjer särskilt kommissionens förslag som innebär att medlemsstaten med ESF+ också ska uppmuntra aktiviteter för social innovation och sociala experiment för bottom-up aktiviteter och partnerskap som involverar offentliga myndigheter, det

privata, civilsamhället och lokala aktionsgrupper inom lokalt ledda utvecklingsstrategier.

Artikel 23 Operativa mål

SKL ställer sig bakom de operativa målen som anges i Artikel 23.

Delen för sysselsättning och social innovation har följande operativa mål:

- a) Utveckla jämförande analytisk kunskap av hög kvalitet i syfte att säkerställa att den politik för att uppnå de särskilda mål som avses i artikel 4 bygger på välgrundade fakta och är relevant för behoven, problemen och förutsättningarna i de associerade länderna.
- b) Underlätta effektivt och integrerat informationsutbyte, ömsesidigt lärande, inbördes utvärderingar och den politiska dialogen inom de områden som avses i artikel 4 för att bistå de associerade länderna när det gäller att vidta lämpliga politiska åtgärder.
- c) Stödja sociala experiment inom de områden som avses i artikel 4 och bygga upp de berörda parternas kapacitet att genomföra, överföra eller utöka beprövade socialpolitiska innovationer.
- d) Tillhandahålla särskilda stödtjänster för arbetsgivare och arbetssökande när det gäller att utveckla integrerade europeiska arbetsmarknader, som omfattar allt från förberedelser för rekrytering till stöd efter anställning för att tillsätta lediga platser i vissa branscher, yrken, länder, gränsområden eller för särskilda grupper (t.ex. utsatta personer).
- e) Stödja utvecklingen av marknadsekosystem som är knutna till tillhandahållandet av mikrofinansiering för mikroföretag i inlednings- och utvecklingsfasen, särskilt sådana som anställer utsatta personer.
- f) Stödja nätverksarbete på unionsnivå och dialog med och mellan berörda parter på de områden som avses i artikel 4 och bidra till att bygga upp den institutionella kapaciteten för dessa berörda parter, inbegripet offentliga arbetsförmedlingar, socialförsäkringsmyndigheter, mikrofinansinstitut och institut som tillhandahåller finansiering till sociala företag och företag inom den sociala ekonomin.
- g) Stödja utvecklingen av sociala företag och framväxten av den sociala investeringsmarknaden och underlätta offentligt och privat samarbete samt stiftelsers och filantropiska aktörers deltagande på denna marknad.
- h) Ge vägledning när det gäller utvecklingen av den sociala infrastruktur (inklusive boende, barnomsorg och utbildning, hälso- och sjukvård samt långvarig vård och omsorg) som behövs för genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
- i) Stödja transnationellt samarbete för att påskynda överföringen av och underlätta utökningen av innovativa lösningar, särskilt på områdena för sysselsättning, kompetensutveckling och social inkludering i hela Europa.

j) Stödja genomförandet av relevanta internationella sociala och arbetsrättsliga normer när det gäller att bemöta globaliseringen och EU-politikens yttre dimension inom de områden som avses i artikel 4.

5. Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Asyl- och migrationsfonden (Amif) (COM(2018) 471)

Kommissionen föreslår att 10,415 miljarder EUR ska avsättas till den nya Asyl- och migrationsfonden (Amif) vilket innebär en ökning med 51 procent jämfört med den tidigare programperioden. Ökningen motiveras med att migration även i framtiden kommer att vara en stor utmaning för EU.

Utav dessa 10,415 miljarder ska 60 procent avsättas till medlemsstaternas program, cirka 6,2 miljarder EUR. Återstående 40 procent, cirka 4,2 miljarder EUR, kommer att reserveras för riktat stöd till medlemsländerna, som exempel nämns stöd för vidarebosättning av kvotflyktingar, särskilda åtgärder med högt EU-mervärde och bistånd i nödsituationer.

De 60 procent som är avsedda för nationella program ska stödja medlemsländernas insatser inom tre områden:

- asyl, laglig migration och integration
- bekämpning av irreguljär migration
- återvändande

Det föreslås att medlen viktas enligt följande:

- asyl 30 %
- laglig migration och integration 30 %
- bekämpning av irreguljär migration och återvändande 40 %

Tilldelningen av medel till medlemsstaterna kommer att bestå av en fast summa på 5 miljoner EUR och de övriga medlen kommer att fördelas utifrån en fördelningsnyckel som återspeglar medlemsstaternas behov inom ovanstående områden.

På integrationsområdet kommer fonden att stödja medlemsstaternas tidiga integrationsinsatser. På medellång och lång sikt kommer istället sammanhållningsfonderna kunna ge stöd, främst ESF+.

5.1 Allmänna synpunkter

SKL välkomnar en ökning av medlen till asyl- och migrationsfonden samt möjligheten att få stöd från sammanhållningsfonderna för integrationsinsatser på

medellång och lång sikt (ESF+) då det öppnar för mer omfattande och långsiktiga satsningar samt för en bredare målgrupp.

SKL betonar vikten av att bevaka att medlen kommer lokal och regional nivå till del samt att lokala och regionala företrädare får möjlighet att påverka vilka prioriteringar som görs.

SKL anser att användningsområdena för medlen måste anpassas till de specifika förhållanden som råder i varje medlemsstat.

SKL vill lyfta vikten av ett förenklat ansöknings- och återredovisningsförfarande som skulle innebära att medlen skulle kunna stödja fler aktörers insatser såväl bland våra medlemmar som inom det civila samhället.

6. Fond för integrerad gränsförvaltning

Dessutom föreslår kommissionen att sammanlagt 21,3 miljarder EUR anslås till gräns- och kustbevakning samt en ny fond, *Fonden för integrerad gränsförvaltning*. Detta motiveras med att det är av avgörande betydelse att hantera migrationen och hantera den inre säkerheten för att kunna återgå till ett Schengen utan inre gränskontroller.

6.1 Allmänna synpunkter

SKL bedömer att politikområdet ligger utanför det lokala och regionala ansvaret men att en utökad gränsförvaltning kan komma att påverka antalet migranter som har möjlighet att ta sig till Europa vilket även påverkar förutsättningarna för kommuner, landsting och regioner, inte minst i de områden som direkt berörs.

7. Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om havs- och fiskerifonden (COM(2018) 390)

7.1 Allmänna synpunkter

SKL är i huvudsak positiv till att de förslag som förs fram i rådets förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 505/2014 (COM(2018) 390 final) särskilt beaktar hållbarhetsaspekter kopplade till fiskeripolitiken; bland annat åtgärder för att komma till rätta med marin nedskräpning men även frågor om stöd till fiskare som vill ställa om till andra verksamheter. Det är angeläget att den småskaliga fiskeflottan får incitament för att lämna in uttjänta fiskeredskap i mottagningsanordningar för avfall i hamnar. Vidare bör fiskare som

inte ställer om till annan verksamhet ges än större incitament att samla in avfall och skräp som fiskarna påträffar till havs.

Den blå fiskeripolitiken syftar till att fiske ska bedrivas endast i den utsträckningen att fiskebeståndet kan återhämta sig. Det är viktigt att bedömningarna av vad hållbart fiske är bestäms utifrån en vetenskaplig utgångspunkt och att det kan ges möjligheter att helt stoppa fisket om detta är vad som krävs för att långsiktigt skydda fiskbestånden och de känsliga ekosystemen i haven. I anledning härav är det viktigt att även fiskeripolitiken tydligare styr mot omställning till andra näringsverksamheter, framförallt sådana som stödjer EUs handlingsplan för den cirkulära ekonomin.

7.2 Synpunkter på artikelnivå

Artikel 15, s. 24 i förslaget,

bör förses med en ytterligare punkt: ”(j) Främjande av fiskares insamling av uttjänta fiskeredskap och under fiske påträffat avfall och marint skräp.”

8. Kommissionens förslag till Europaparlamentets förordning om Fonden för inre säkerhet (ISF) (COM(2018) 472)

Kommissionen föreslår att Fonden för inre säkerhet (ISF) ökas med faktorn 1,8, jämfört med nuvarande period. Finansieringsramen för ISF under perioden 2021-2027 ska vara 2,5 miljarder EUR i löpande priser.

60% ska bestå av medlemsstaternas nationella program, där det finns programkontor i varje land. 40% av ramen ska förvaltas tematiskt, där kommissionen kommer att göra vissa satsningar. Det kan ske genom att kommissionen ger tilläggsfinansiering till vissa nationella program för åtgärder med högt EU-mervärde. Det kan också vara unionsåtgärder, genom direkt eller indirekt förvaltning eller bistånd i nödsituationer (komplement till solidaritetsfonden).

Fonden fokuserar i stor utsträckning på polisiära frågor, men även skydd av kritisk infrastruktur, krishantering och arbete mot våldsbejakande extremism, vilket är relevant för kommuner och landsting.

8.1 Allmänna synpunkter

Ett problem med det nuvarande programmet har varit kort framförhållning och bristfällig information om utlysningar. SKL efterfrågar tydligare marknadsföring av utlysningar inom programmet för att berörda aktörer ska nås i större utsträckning och att tillräckligt med tid ges för att bilda de partnerskap som krävs.

Förordningen måste medge att de nationella programkontoren kan planera utlysningar och ange teman för utlysningarna med betydligt bättre framförhållning än idag. Detta är en förutsättning för att kommuner och landsting ska kunna söka medel från fonden.

Kommuner och landsting är centrala aktörer inom kritisk infrastruktur och krisberedskap, och har även viktiga roller när det gäller att förebygga organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism.

8.2 Synpunkter på artikelnivå

Artikel 2

SKL efterfrågar en definition av ”krishantering” i sammanhanget. Det är viktigt att det klargörs vad som avses med krishantering. Under nuvarande programperiod har det svenska programmet haft tyngdpunkt på polisiära frågor. Fonden omfattar också kritisk infrastruktur och krishantering. ”Krihantering” borde sannolikt snarare borde översättas som ”krisberedskap”. Detta är det begrepp som används i Sverige, och som har en bredare innebörd än krishantering, som enbart syftar på operativ hantering av en händelse.

Lena Micko

Sveriges Kommuner och Landsting